

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. An illegitimus, vel irregularis dispensatus ad Ordines sacros censeatur dispensatus, ut possit obtinere beneficium simplex? Ex quo infertur privilegium, seu dispensationem, quantumvis odiosa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

latis, ob quam non potest ad Ordines promoueri: & ita docent Henríquez lib. 14. de irregularitate, c. 2. n. 10. & alij, quos citato nomine refert Azorius tom. 2. lib. 6. c. 3. q. 4. Sed communis sententia negat, ut testatur Azorius *ibidem*, quest. 4. & 5. tenet Auila part. 7. disp. 3. dub. 6. §. 4. notandum, & plurimi quos allegat, & sequitur Garcias part. 1. de benef. cap. 6. n. 71. & part. 7. cap. 2. num. 68. quia dispensatio est stricti iuris, & irregularitas illa intelligitur auferri solum quoad expressa: & facit quod habetur in d. c. 1. de filiis Presbyter. in 6. §. ille vero, quod si Papa dispenset cum illegitimo ad beneficium, non potest per hoc, nisi vnum obtineat, quia dispensatio est exorbitans, inquit textus, & tanquam odiosa restringenda.

1. Itaque dicendum est illegitimum, seu irregularem dispensatum ad Ordines, non censeri dispensatum ad beneficia simplicia. Ratio eorum est, quia Ordo, & beneficium sunt diuersa, nec necessariò conueniunt. Cum igitur dispensatio, tanquam odiosa, sit potius restringenda, quam amplianda; consequens si est concessa tantum ad Ordines, non debet extendi ad beneficia. Et ita præter Theaurum tenet hanc sententiam Suarez de censur. disp. 4. sect. 3. num. 3. in fine. Maceratenis lib. 1. resol. 9. n. 10. Campanile in diuersis. C. an. ubi. 1. c. 13. n. 36.

RESOL. LVI.

An illegitimus, vel irregularis dispensatus ad Ordines sacros censetur dispensatus, ut possit obtinere beneficium simplex?

Ex quo inferri privilegium, seu dispensationem quantum odiosa sit, extendi debere ad ea, quae illi sunt necessario conueniunt, & sine quibus effectum habere non potest, & pro praxi explanantur aliqui casus.

Et an dicta in hac, & superiori Resolutione non procedant, quando cum illegitimo dispensaretur absolute in irregularitate, quia tunc extenditur dispensatio non solum ad beneficia simplicia, sed ad curata? Ex part. 8. tract. 3. Resol. 38.

1. Affirmatiuè respondeo cum Castro Palao tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 9. n. 8. vbi sic ait: Nonquam est facienda interpretatio privilegij ita strictè, ut reddatur privilegium inutile, non dubium. C. de legibus, quia inutilem, & frustraneam actionem efficit, non decet Principem. Quapropter cum privilegium tendat ad concedendum aliquid privilegiorum, quod aliis ei non liceret, semper extendenda est interpretatio, quantum fieri potest, ut hunc effectum operetur; neque contenti esse debemus, ut confirmet, quod aliàs licet privilegario, nisi ad id manifesta ratio coget: sic tradit Nauarr. summ. c. 12. n. 79. & in Apolog. de redivisib. quæst. 3. membr. 6. num. 3. Salas de legibus, disp. 17. sect. 8. numer. 46. Suarez de legibus. c. 28. n. 2. Ex quo fit, privilegium, seu dispensationem, quantumvis odiosa sit, extendi debere ad ea, quae illi sunt necessariò conueniunt, & sine quibus effectum habere non potest; quia dans formam, dat consequenter quae ad illam requiruntur: sic Angelus verb. dispensatio, num. 9. Syluester 9. §. 9. Bonacina disp. 1. quest. 3. punct. 7. §. 1. num. 5. Suarez lib. 6. cap. 11. numer. 10. Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 1. num. 19. vbi pluribus relatis dispensationem ad plura beneficia, simul esse dispensationem in residentia vtriusque, & dispensationem in minori aetate, ut beneficium parochiale habeat, esse dispensationem in obligatione assumendi intra annum Sacerdotium, & Parochum dispensationem, ne intra

Tom. III.

annum iordinetur, simul esse dispensationem, ne eius beneficium vacari possit, quia non vacatur, nisi ob culpam, quae nulla est stante dispensatione; & idem aliis relatis docet Sanchez num. 24. de Episcopo, cui est dispensatio concessa differendi consecrationem ultra tres menses à iure præscriptos, non inquam, eius beneficia vacari posse; quia nullam committit culpam. Aliud etiam exemplum adducit num. 27. quod mihi optimè probatur, inquit enim, si cum illegitimo, vel aliàs irregulari dispensetur ad omnes Ordines, vel ad sacros Ordines, dispensati simul ad beneficium aliquod simplex, quo possit Ordinibus insigniri: quia sine huiusmodi titulo nequit promoueri in facis, ex Trident. sess. 21. de reformat. Neque obstat habere patrimonium, seu pensionem, quia pensio, aut patrimonium non per se sufficiunt ad Ordines sacros recipiendos, nisi adsit necessitas, vel utilitas Ecclesiae. Hucusque Palaus loco citato.

2. Et ratio nostrae affirmatiuae sententiae est, quia licet Ordines sacri, & beneficium simplex, diuersa sint: tamen sunt annexa quasi inseparabiliter, cum non deceat quempiam ad sacros Ordines promoueri absque titulo beneficij, idque prohibuit Concilium Trident. sess. 21. cap. 2. de reform. quamvis promouendus patrimonium, aut pensionem habeat; nisi quasi dispensatiuè, ratione necessitatis, vel utilitatis Ecclesiae. Ergo, &c.

2. Notandum quòd dicta in hac, & superiori resolutione non procedunt quando cum illegitimo dispensaretur absolute in irregularitate, tunc extenditur dispensatio non solum ad beneficia simplicia, sed etiam ad curata. Quia tunc signum est, dispensationem esse totalem: tum quia verba absoluta integram absolutionem important: tum etiam, quia non est maior ratio, cur ea dispensatio, ad vnum potius, quam ad alium effectum protrahatur, nisi vbi facultas dispensantis coactata effectum enim dispensatio adaequabitur potestati.

RESOL. LVII.

An illegitimus dispensatus ad Ordines sit incapax pensionis.

Et discutitur illegitimum dispensatum ad beneficia non censeri dispensatum ad pensionem. Ex part. 8. tract. 3. Resol. 39.

1. AD hoc dubium sic respondet Pater Theaurus in praxi de penis, part. 2. c. 2. Illegitimus est incapax pensionis ob irregularitatem; sed an dispensatus ad Ordines remaneat incapax pensionis, aliqui dicunt esse incapacem, nisi super hoc etiam dispensetur: & hanc probabiliorem ait Castro Palao tom. 2. de Religione, tract. de benef. disp. 1. punct. 11. §. 3. n. 5. & tenet Rebuffus in praxi ut. de dispensatione ad plura. n. 65. vbi ait, illegitimum dispensatum ad beneficia non censeri dispensatum ad pensionem, per cap. quamuis, de prebend. in 6. tamen contrariam probabilem ait Castro Palao & *ibidem* & ita tenet Rota decis. Seraph. 1264. num. 2. vbi plures referunt decisiones; & assert rationem Rota, quia illegitimus non est incapax pensionis, nisi ratione defectus ad clericatum; vnde inquit dispensatum ad clericatum non indigere vlla dispensatione ad pensionem: & idem habet Rota Buratt. decis. 53. n. 2. excipitque pensiones super beneficio parentum, ex Trident. sess. 25. cap. 15. ref. Buratt. *ibid.* n. 4. Hucusque Theaurus.

2. Non deseram tamen adnotare, Merollam tom. 1. disp. 4. cap. 6. n. 50. & Garfiam de beneficiis, tom. 2. disp. 4. cap. 6. n. 50. & Garfiam de beneficiis, tom. 2. disp. 4. cap. 6. n. 50. & Garfiam de beneficiis, tom. 2. disp. 4. cap. 6. n. 50.

S 3

part. 14

Sup. hoc id
tom. 1. c. 5.
Ref. 123. §.
Verum in
ne, & seq.

PLANNIE
OHNIA
TO. III. IV. V
E. III